

ХОД КАНЁМ — І НЯМА ДУРНЫХ!

Для пачатку дыялог мужчын: «Слухай, сусед, я чуў, што ты з маёй жонкай спішш... Нядобра гэта!». — «Ат, вас не зразумець: жонка кажа, што добра, ты — што не...»

Так не толькі ў анекдотце бывае, але і ў жыцці.

...Чорт сем пар лапцяў стаптаў, пакуль пару сабраў — гэта пра Віцю з Верай, бо ён — прасцяк з прасцякоў: кніжак не чытаў, «слоў любові не ведаў», кветак не насіў (а тым болей жонцы). Некуды ў людзі Вера таксама адна хадзіла. Ён — хіба ў клуб, раз у год, на справаздачныя сходы, каб пагарлапаціць, калгаснае начальства «пастроіць». Ці ў падкіднога дурня згуляць — з такімі ж сябрамі.

А вось Вера — ужо іншы чалавек. Яна Дастаеўскага чытала, у клуб на «спеўкі» хадзіла, розныя часопісы выпісвала, любіла з людзьмі пагутарыць. (З Віцькам, можа, і хацела б — не было аб чым. Яго нават сужэнскі абавязак мала цікавіў: Вера напамінь — так таму і быць: ён выканае, а не...) Жонцы крыўдна было: перажывала, можа, нават непрыгожай сябе лічыла, калі б...

Калі б не сусед, не Косцік. Той да Верачкі (іначай не зваў!) заўсёды з пшачотай, з ласкай, з дасціпнымі жартамі, з клопатам пра яе здароўе-настрой, з рознымі кампліментарамі...

А жанчыны ж любяць вушамі. Яны — як казала адна гумарыстка — і ў 70 проста павінны кахаць і быць каханымі — мала сваім чалавекам (калі ён ёсць) дык яшчэ ж і чужым!

Ці не з гэтай прычыны Вера не цуралася Косці. Недзе «перасякуцца» з ім — і пасмяюцца, і пагавораць.

Можа, да нечага і дагаварыліся б, але...

Неяк раз, надвечоркам, Вера ў горад паехала (трэ было: брат пазваніў...), на Віцю ўсю гаспадарку пакінула. Яму не ў навіны было, ён дома шмат што рабіў. Адно, што карову не даў, бо рагула ў іх з норавам: нікога не падпускала, апроч гаспадыні.

Прышлося на хітрасць пайсці, у жончыну сукенку прыбрацца, на галаву хусцінку завязаць.

Карова на гэта паглядзела і адварнула: падмены як быццам не заўважыла (ці выгляд зрабіла, бо не чужы чалавек: сена ёй косіць, яблыкамі частуе — гаспадар).

Здаецца, падпусціла яго?..

А Косця ў гэты час хвалюецца, месца сабе не знаходзіць: жонка на работу з'ехала, ён адзін. Верачка, можа, таксама (калі Віця пайшоў у дурня гуляць)?

Шкода, што не відаць яе — ні на дварэ, ні ў гародзе...

Косця па-суседску ў хлёў зазірнуў. Ага, яна там — сагнулася, пад кароўку масціцца...

Ён ціхутка падкраўся і абераў яе: адну пяцярню на грудзі, другую — ніжэй...

Ды нешта ж не тое там?! Як апёкся...

А Віцька яшчэ і «агну» падкінуў, крыку нарабіў: якога ражна?! Што ўдумаў?! І матам...

Косця, праўда, хутка знайшоўся: сказаў, што суседа адразу пазнаў — хацеў пажартаваць... Як з Верай.

Вось гэта, мусіць лішнія словы былі? Бо яно ж ці не кожны з мужчын — уласнік: замуж некага ўзяў і прысачечыў: маё! Значыць, трэба пільнаваць.

Ва ўсякім разе Віцю з тога дня ды «прыгоды» нібы падмянілі! Расхацелася яму з дому сыходзіць, у карты гуляць. Вечарамі стаў добрыя «кіны» з жонкай глядзець, кніжкі чытаць. Часам расказвае Веры, аб чым. І яна яму...

А што ж Косця? Ды нічога, бо навошта Веры чужы

чалавек, калі свой пад боккам: калі ён не крыўдзіць, а плячо падстаўляе, калі дома ўсё чыста зробіць, калі абдыме-пацалуе (хай сабе і моўчкі). Грэх такога не цаніць! А ўжо на іншых глядзець ды шашні заводзіць — і пагатоў!

С. Вароніна,
Быхаўскі раён.

ПАМЫЛІУСЯ? І ДОБРА ЗРАБІЎ!

Гэта гісторыя — з канца дзевяностых гадоў мінулага стагоддзя. Тады ў нашай невяліччай вёсачцы яшчэ віравала жыццё: на падворках грэблілі куры і весела гагаталі гусі, у хлявах стаялі каровы, авечкі, козы, а два гаспадары — Адаць ды Уладзя — нават коней маладых завялі. Што важна — аднолькавай масці.

Дык вось неяк раз, на самым пачатку лета, адна жанчынка патэлефоніла брату — папрасіла, каб той абагнаў ёй бульбу, а то ж перарасце — не ўлезеш.

Фота з афарытых крыніц.

Звычайкі адмаўляць жанчынам (а сястры і пагатоў!) у Сцяпана век не было: заставалася на конт каня дамовіцца.

— Бяры, браток, — пагадзіўся гаспадар аднаго. — Нас дык дома не будзе... Я ўсю зброю ў прыбудовы пакіну, а коніка за вёскай, на балотцы, навяжу...

Факт, што пасля работы Сцяпану ўсяго і засталася, што даехаць, паставіць машыну, прывесці ды запрэгчы каня.

Гэта ўсё ён лёгка зрабіў — пачаў абганяць тую бульбу.

А вось тут ужо цяжка прыйшлося, бо конь бегаў як шалены! Сцяпан — і дужы ж, здаецца, і спрактыкаваны — а ледзьве кіраваў, ледзьве паспяваў за ім!

Змогся быў — прыпыніўся, каб самому дух перавесці, каб каню перадышку даць... Той з удзячнасці яшчэ і хвост падняў...

Араты ні вачам, ні вушам не паверыў: у плузе быў зусім не Уладзеў конь, а маладая кабылка: Сцяпан, як аказалася, без дазволу яе ўзяў. І што цяпер будзе?

Разгубіўся чалавек.

На шчасце, з-за кустоў Адаць паказаўся, радасна зашумеў:

— Во дзе мая прапажа! А я ўсю акругу аббегаў. Не паверыш — на цыганой грашыў. Яны ж на тым тыдні па хатах хадзілі, розныя транты прадавалі. Можа, думаў, і маю кабылку звялі? Аж гэта ты, Сцяпан...

— Не злуй, браток! Я пра каня з Уладзем дамовіўся...

Ды, бачыш, зблытаў і балотцы, і коней...

— Дык жа добра зрабіў! — засмяяўся Адаць. — Маладая кабылка. Я толькі пачаў яе ў плуг запрагаць ды вучыць, каб баразны трымалася. А ты ўзяў і мне дапамог.

— Значыць, мы ў разліку? — удакладніў Сцяпан. — Можам па чарцы ўзяць, калі скончу работу?

— А як жа! — згадзіўся Адаць. — Я з радасцю, калі ёсць за што!

...Жыла тады вёска.
Ірына Салата,
г. Гродна.

РАДЫ СВАТУ БЫЎ ІГНАТ...

Як ёсць так ёсць: не бывае байкі без праўды. Вось гэтую — раскажаў наш даўні знаёмец. Мне засталася хіба запісаць:

*Сын надумаў ажаницца:
Браць Таццяну з Паланіцы.
Наваколле загуло:*

*«Лезе хлопец у дабро...
Бацька дзеўкі той, Ігнат,
Прайдзісвец і рэдкі хват!*

Грошай —

*куры не клююць...
Маладыя заживуць!"
Пра дачку не кажуць блага:
І краса ёсць, і развага,
Спрыт у танцы,*

*спор у працы...
Грэх з Таццянай*

*не пабрацца!
...Як прыехалі мы ў сваты,
Стол шыкоўны,*

*стол багаты!
І прымаюць так ласкава...
Бачна: зладзім гэту «справу»!*

*Госці з'едуцца да нас —
...Дзень прызначаны і час,
Каб вяселле загуло,
Мора клопатаў было!
Неставала часам сіл...
Па грыбы тады хадзіў.
...Раз — цягаўся*

*да пайдня:
Блізка ж, думаю,*

*радня!
Дай да Гната зазірну
Ды хоць трошкі адпачну.
Рады быццам свату сват:
Не хавае «апарат»:*

*Самагонка там цурчыць,
Слоік побачкі стаіць.
Чарку мне наліў сваток,
Я на спробу*

*ўзяў глыток:
Дзіўны колер быў*

*і смак...
Штось з гарэлкаю не так!?
Я скрывіўся,*

*сват убачыў:
— Што — не піў*

*вось гэткай «чачы»?..
Гэта ж я пайшоў*

*«да ветру»,
Стаў —*

*вароню на паветры,
А прыбег назад, — бяда,
На падлозе не вада,
А найлепшы першачок*

*Ладнай лужынай нацёк.
Я хутчэй схаліў аначку,
У пяршак мачыў —*

*выкручваў,
Каб не згінула дабро
Вось у гэтае вядро.*

*Пераліў пасля ў слоік —
Купіць нейкі алкаголік...
Я ж,*

*збялеўшы на паперу,
Куляй выскачыў за дзверы!
Кроплю выпіў,*

*мала-мала —
З паўгадзіны кішкі рвала!
Матам крыючы Ігната,
Ледзь жывы*

*прыпоўз дахаты:
Прываляся — «адпачыў»,
І на век той дом забыў!
...Сыну ж —*

*лёсу не ламаў:
Таню за дачку прыняў,
Ды...*

*з умовай, так сказаць:
Грошай бацькавых —*

*не браць:
Абжывацца спакваля
Толькі з чэснага рубля!
Бо з «заробленых» Ігнатам
Іх сямейка будзе клятай.*

Любоў Чыгрынава,
г. Мінск.

**Рубрыку вядзе
Валянціна ДОЎНАР.**

АД ЯЕ Ж ды іншых звяздоўцаў — найшчырэйшыя віншаванні аўтарцы многіх вясёлых і праўдзівых гісторый спадарыні Чыгрынавай!

З юбілеем вас, шаноўная Любоў Міхайлаўна! Моцнага здароўя, сонечных дзён, бадзёрасці, кветак, новых творчых поспехаў!

Уладзімір Караткевіч у Азербайджане

Добрая літаратурная навіна прыйшла з Баку. У найбліжэйшы час будзе завершана праца над аднатомнікам прозы і паэзіі Уладзіміра Караткевіча ў перакладзе на азербайджанскую мову.

Расказвае **прафесар Бакінскага славянскага ўніверсітэта, галоўны рэдактар часопіса «Русский язык и литература в Азербайджане», доктар філалагічных навук Флора НАДЖЫ:**

— Мы задумалі кнігу яшчэ да 90-годдзя з дня нараджэння класіка беларускай літаратуры. Меркавалі выдаць зборнік паэтычных і празічных твораў аўтара «Дзікага палявання караля Стаха» ў пераўвасабленні нашых перакладчыкаў яшчэ ў 2020 годзе. Але пандэмія і іншыя прычыны сталі памехай для рэалізацыі гэтага творчага праекта. Хоць асобныя творы мы ўсё

ж надрукавалі ў азербайджанскім перыядычным друку, размясцілі ў інтэрнэт-прасторы на азербайджанскай мове. Я нават да 90-годдзя пісьменніка напісала артыкул «Уладзімір Караткевіч: «Быў. Ёсць. Буду...» Я асабіста ў захапленні ад творчасці гэтага пісьменніка. Шкаду, што прыйшла да асэнсавання яго прозы і паэзіі толькі ў сталым узросце. І цяпер вельмі рада, што кніга пабачыць свет. Упэўнена, што яна будзе мець шырокі розгалас сярод нашых чытачоў па ўсім Азербайджане, ды і ўвогуле ў свеце. Вы цудоўна ведаеце, што азербайджанцаў даволі шмат пражывае ў самых розных краінах свету. Ведаю, што яны не забываюцца пра сваю родную мову.

Кніга Уладзіміра Караткевіча на азербайджанскай мове стане яшчэ адным мастком у

фарміраванні шырокай дарогі па яднанні літаратур Беларусі і Азербайджана. **У апошнія гады ў Выдавецкім доме «Звезда» пабачылі свет кнігі Севіндж Нурукызы, Чынгіза Алі аглу, Лейлы Аліевай, а таксама «Анталогія сучаснай азербайджанскай паэзіі» ў перакладзе на беларускую мову.** Паэт і перакладчык Чынгіз Алі аглу за ўклад у развіццё беларуска-азербайджанскіх гуманітарных і літаратурных сувязяў узнагароджаны медалём Францыска Скарыны. І Флора Наджы, і Чынгіз Алі аглу, а яшчэ празаік, драматург і перакладчык Камран Назірлі — частыя госці ў Беларусі. А зараз да пашырэння беларуска-азербайджанскай літаратурнай дружбы спрычыніўся і галоўны рэдактар міжнароднага часопіса «Мой Азербайджан» Эміль Насірлі.

Кастусь ЛЕШНИЦА.